

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО МАЙЧИН АРМЕНСКИ ЕЗИК ЗА IV КЛАС ИЛИ ЗА ЧЕТВЪРТА ГОДИНА НА ОБУЧЕНИЕ

(ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ И/ИЛИ ФАКУЛТАТИВНИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

В четвърти клас или през четвъртата година на обучение продължава процесът на овладяване на езиковите и литературните знания, като усвоените в предходните три години на обучение знания за езиковите и речевите единици и за художествена образност се задълбочават, уточняват и надграждат. Включва се нова информация за езикови единици, нови за учениците части на речта, както и нови литературни произведения. Формираните комуникативно-речеви умения и компетентности се усъвършенстват и допълват чрез езиковото и литературното обучение и чрез специалните за тази цел уроци в четвърти клас или през четвъртата година на обучение.

Тематичните области, езиковите средства и речевите дейности в учебната програма са ориентирани към интересите, възрастта и опита на учениците и следват спираловидния принцип, който дава възможност за повторяемост, за постепенно разширяване и задълбочаване на знанията, уменията и компетентностите и се отнася за всеки следващ клас и за всяка следваща година на обучение.

Образователно-възпитателният процес по майчин арменски език в IV клас или през четвъртата година на обучение има за цел да:

- усъвършенства уменията на учениците за овладяване на майчиния език чрез формиране на основните комуникативно-речеви умения – слушане, говорене, четене и писане;
- задълбочи, обогати и систематизира знанията за строежа на книжовния език, езиковите и речеви единици и да формира умения за прилагане на определени правоговорни, правописни и граматически норми в устната и писмена реч на учениците;
- усъвършенства уменията на учениците за възприемане, осмисляне и интерпретиране на художествен текст, съобразно възрастта и знанията им;
- усъвършенства комуникативно-речевите умения и компетентности на учениците за създаване на собствен текст по словесна или визуална опора;
- развие наблюдателността, логическото мислене, паметта, въображението и познавателните интереси на учениците чрез системно изградени междупредметни връзки;
- формира отношение на толерантност към културната различност и приобщаване към общочовешките ценности;
- формира отношение на уважение към културните различия.

Тази учебна програма осигурява възможност за изучаване на учебния предмет *майчин език* в зависимост от годината на обучение за ученици извън IV клас при условията на Закона за предучилищното и училищното образование.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови знания
<p>I. ТОВА СЪМ АЗ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Моето здраве. Части на тялото • Аз и моите приятели – външен вид, характер • Семейството и близките ми – външен вид, характер, професии • Емоционални състояния 	<p>СЛУШАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да разбира общото съдържание на прочетен текст и полезни подробности от него по изучаваните тематични области, като се говори ясно, със стандартно произношение и характерна за езика интонация; • Да се включва адекватно в диалог, да изразява мнение и репликира уместно; • Да се ориентира в пространството, времето и числата до 1000; • Да слуша съсредоточено; да разбира адаптирани текстове от различни жанрове с позната лексика, прочетени или записани на аудио/видео носители; • Да слуша и разбира кратък текст/информация, съдържащи само няколко опорни думи; • Да слуша, разбира и се включва уместно в диалози, водени в клас и семейството по позната тематика; • Да възприема и отговаря на въпроси или задава въпроси по текста; • Да преразказва прочетен текст; • Да слуша и изпълнява песни на арменски език по определени теми. <p>ЧЕТЕНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да разбира общото съдържание на онагледен кратък текст, свързан с тематичните области; • Да чете и рецитира стихотворения; • Да разбира текст на електронни съобщения и лични писма; • Да разбира несложна информация, като в повечето случаи тя е онагледена; 	<ul style="list-style-type: none"> • Местоимение – лични, показателни, притежателни, възвратни • Съществителни имена – собствени, нарицателни, умалителни, събирателни • Прилагателно име – качествени и относителни • Степени на сравнение на прилагателните имена • Числителни имена – бройни,
<p>II. ТОВА Е МОЯТ СВЯТ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Моят дом – помещения и мебели • Моето училище – учебни предмети, длъжности, дни на седмицата, числата до 1000 • Моят квартал, град, родина, отечество • В магазина, на пазара • Часовник: минути и секунди 		

<p>III. АЗ ОПОЗНАВАМ И ОПАЗВАМ ПРИРОДАТА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Животни, растения и тяхната среда • Географски, природни обекти • Аз опазвам природата 	<ul style="list-style-type: none"> • Да разбира указания от учебника/учебната тетрадка; • Чрез подборно четене да разграничава и преразказва епизодите в повествователен текст; да изразява оценка и отношение към прочетеното; • Да чете на глас или наум достъпен художествен текст, да го коментира, да задава въпроси и да отговаря на въпроси по текста; • Да прочете репликите на героя, чиято роля е избрал или авторската реч, ако е избрал да бъде четец. 	<p>редни (изключения)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Въпросително изречение • Възклицателно изречение
<p>IV. ЧИТАТЕЛСКИ ИНТЕРЕС</p>	<p>ГОВОРЕНЕ При диалогична реч</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подбудително изречение
<p>V. АЗ ОПОЗНАВАМ СВЕТА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Празници на България и Армения • Моята ваканция, интереси и хоби • Транспортни средства • Известни градове, географски и природни обекти в Армения и България • Ереван - столицата на Армения • София – столицата на България • Държави, народи, езици 	<p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да води разговор по изучаваните тематични области, като задава и отговаря на въпроси; • Да говори по изучаваните тематични области, макар и бавно, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането; • Да изразява желанието си, конкретни свои потребности, емоции и чувства; • Да се включва в ролеви игри и ситуативни диалози, използвайки уместно изрази и изречения; • Да се ориентира в комуникативна ситуация и в използваните от събеседниците му средства за невербална комуникация: жест, мимика, поза; • Да си служи със средствата на невербалната комуникация: жест, мимика и поза, наред с езиковите изразни средства; • Да се включва в отбелязването на годишнини по определен повод; • Да използва правилната граматична форма на изучените граматически структури и части на речта. <p>При монологична реч Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да говори, макар и бавно, по изучаваните тематични области; • Да опише характеристиките на своите приятели и роднини; 	<ul style="list-style-type: none"> • Лична форма на глагола: сегашно, минало и бъдеще време • Спомагателен глагол СЪМ: сегашно, минало и бъдеще време
<p>VI. ЛИТЕРАТУРА, ФОЛКЛОР И ТРАДИЦИИ</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Преразказ: план, въпроси • Герой, герои • Автор, авторска реч • Басня • Словоред • Редактиране • Фолклорна песен

<p>В определени уроци да има елементи и/или рубрика за културата на Армения, както и интегрирани въпроси и теми от областта на гражданското образование и устойчивото развитие. Да има активно приложение на информационните технологии в урочната дейност. Изкуствата и технологиите да са представени в дейностите.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Да разказва всекидневните си дейности и преживявания, използвайки уместно сегашно и минало време на глагола; • Разказва за свои планове и дейности, използвайки уместно бъдеще време на глагола; • Да описва предмети и явления, хора, животни, обстановка; • Да рецитира стихотворения, да отгатва гатанки, да изпълнява песни на арменски език; • Да разграничава и самостоятелно да образува различни по цел на изказване изречения в зависимост от комуникативната ситуация: съобщително, въпросително, възклицателно и подбудително; • Да преобразува изреченията от един вид в друг по цел на изказване; • Да разграничава и разбира сложни думи и да ги употребява уместно в речта си; • Да разказва по картина или серия от картини; • Да изказва по общоприетия традиционен начин благопожелания, свързани с определени празници. <p>ПИСАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да пренася правилно сложни думи; • Да пише графически правилно и четливо; • Да пише правилно под диктовка; • Да преписва точно текст; • Да попълва личните си данни във формуляр или въпросник; • Да пише кратко лично писмо/електронно съобщение; • Да разграничава и употребява адекватно в писмената си реч думите според значението им; • Да пише кратък текст по изучаваните тематични области, като използва елементарни стандартни изрази и опори, включително речник; • Да пише правилно думи и граматични форми с правописни особености; 	<ul style="list-style-type: none"> • Литературни текстове • Синоним • Антоним • Сложни думи <p>Основни лексикални единици, необходими за постигане на очакваните резултати.</p>
---	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Да употребява въпросителни, възклицателни и подбудителни изречения, поставяйки на правилно място препинателните знаци; • Да употребява и изписва правилно прилагателни, местоимения, числителни имена, единствено и множествено число на местоимения и членувани съществителни имена и глаголи; • Да разграничава и да пише правилно личните форми на глаголите в сегашно, минало и бъдеще време, като спазва правилата на правопис; • Да използва правописен речник; • С помощта на учителя да открива синоними и антоними; • Да преразказва писмено кратки и достъпни за възрастта и равнището на знанията литературни произведения; • Да предаде в писмена форма чута или въображаема история/случка; • Да състави и напише поздравителна картичка по определен повод към официално лице; • Да направи писмено описание на себе си, семейството, приятелите и събитие/случка; • Да изразява свои предпочитания и отношения; • Да преработва, да редактира текст, като внася промени в него. 	
--	--	--

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИТЕ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишен брой часове за изучаване на учебния предмет в IV клас или през четвъртата година на обучение в избираемите учебни часове и/или факултативните учебни часове – 68.

Препоръчително разпределение на учебните часове

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	50%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

В началото на учебната година се организира тестово изпитване за установяване на входното ниво, а в края на учебната година на изходното ниво. Напредъкът на всеки ученик се проследява въз основа на писмени и устни форми на проверка. Оценка на самостоятелните писмени работи, които са изпълнени в рамките на един учебен час, се извършва по предварително установени критерии за оценка.

Текущи оценки за учебен срок	
Устни изпитвания и участия в работа в клас	минимум 1 оценка
Писмени изпитвания и домашни работи	минимум 1 оценка

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Обучението по майчин език подпомага формирането на ключови компетентности в съответствие с възрастовите психофизиологически особености на учениците.

Обучението се осъществява чрез:

- лично-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- формиране на базова култура на личността: нравствена, естетическа, физическа, култура на труда и на общуването;
- творчески умения и независимо мислене;
- изграждане на положително отношение към изучаването на арменски език, култура, бит и традиции;
- изграждане на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение.

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
<i>Умения за общуване на чужди езици</i>	Осъзнаване на езика като средство на общуване между хората.
<i>Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите</i>	Определяне броя на звуковете и буквите в думите, на думите в изречението и на изреченията в текст; използване на геометрични фигури при моделиране на думи; бройни и редни числителни; разграничаване на единствено и множествено число на съществителните имена и глаголите. Познание за процеси в природата; знания за родно място; годишни времена; опазване на природата и околната среда.

	Връзка с учебните предмети математика, човекът и природата и човекът и обществото.
<i>Дигитална компетентност</i>	Използване на електронни средства.
<i>Умения за учене</i>	Преобразуване на изречения; рецитиране на стихотворения; четене наум и на глас на художествен текст; участие в диалог по конкретна тема с опора на художествен текст, илюстрация и др.; изобразителни дейности (в екип и индивидуални) – илюстриране, изработване и надписване на картички. Несложни, краткосрочни проектни дейности (в екип и индивидуални), сценарийни (подготовка на извънкласни програми), театрално-игрови дейности (в екип и индивидуални) – танцови движения, мимики и жестове, сценки, драматизации и др. Връзка с всички учебни предмети.
<i>Социални и граждански компетентности</i>	Изпълнение на различни роли в общуването – на слушащ и на говорещ. Работа в групи, съвместни проекти, общуване със съученици и учител, изразяване и разбиране на различни гледни точки. Връзка с всички учебни предмети.
<i>Инициативност и предприемачество</i>	Дейности в група, изпълняване на задачи за планиране на времето, представяне на собствени идеи. Връзка с учебен предмет технологии и предприемачество.
<i>Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество</i>	Дейности за опознаване на собствената култура в контекста на световното културно наследство, като ученикът активно участва в дейности (тържества, празници и др.), посветени на България и на Армения. Връзка с учебните предмети музика и изобразително изкуство.
<i>Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт</i>	Дейности, формиращи навици за водене на здравословен начин на живот при съответните теми в обучението по майчин арменски език. Връзка с учебни предмети човекът и природата, човекът и обществото, музика и физическо възпитание и спорт.

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки.